

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

NO. 211. — ŠTEV. 211.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 9, 1931. — SREDA, 9. SEPTEMBRA 1931

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX.

MACDONALDOV KABINET JE DOBIL ZAUPNICO

SAMO PET ČLANOV ANGLEŠKE DELAVSKE STRANKE PODPIRA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA

Nova angleška vlada ima svojo poglavitno oporo pri kapitalističnih strankah. — Za zaupnico je bilo oddanih 309, proti zaupnici pa 250 glasov. MacDonald je govoril skoraj celo uro. — Po njegovem govoru je rekel Henderson, da MacDonaldu besede ne bodo izpremenile stališča, ki ga je zavzelo angleško delavstvo.

LONDON, Anglija, 8. septembra. — Danes je nastopil novi angleški kabinet pred poslansko zbornico ter zahteval, naj mu poslanci izrečijo zaupnico. Vršilo se je glasovanje, ki je pokazalo, da je za zaupnico 309 glasov, proti zaupnici pa 250. Za zaupnico je glasovalo samo pet poslancev delavske stranke.

MacDonald je že pred par dnevi rekel, da računa z večino 50 glasov, in kot se je danes pokazalo, se ni motil.

Obe angleški kapitalistični stranki, liberalna in konzervativna, bosta potem takem brez vsake ovire zamogli uresničiti svoj program.

Sprejeta je bila resolucija, ki določa, naj se ustanovi v zbornici odbor za poto in sredstva, da se bo v četrtek mogoče posvetovati glede finančnega programa.

Predno je bil dan na glasovanje predlog glede zaupnice, se je vršila izredno ostra debata med zastopniki delavcev in velekapitala. MacDonald je v uro trajajočem govoru opisal kritični položaj, v katerem se nahaja dejela.

Bivši voditelj angleškega delavskoga gibanja je moral mrsikatero trpko preslišati. Člani delavske stranke so ga neprestano prekinjali z medklici. Izjavil je, da bo moral voditi obopen boj, da štablizira angleške finance.

Za njim je govoril Arthur Henderson, njegov stari nasprotnik in voditelj opozicije, ter pojasnil stališče angleškega delavskoga razreda.

Ko je rekel MacDonald, da ni resnica, da je finančni kapital sedanjkrat umetno ustvaril, so začeli delavski poslanci živžgati in kričati.

Ogorčenje je doseglo svoj višek, ko je skušal MacDonald dokazati, da se banke niso nikdar vmesvale v politiko.

Nadvse presenetljiva je bila pa sledča njegova ugotovitev:

Dosti bolje je, nekoliko zadrgniti pasove in šabilizirati finance kot pa dobro živeti sredi konfuzije.

Ta izjava je izvala med poslanci delavske stranke vihar ogorčenja. Celo Henderson, ki se je tekom MacDonalduvogovora držal precej rezerviran, je vstal ter začel pretiti s pestmi.

MacDonald je dejal, da bo vlada štedila na vseh koncih in krajih in da si je tudi svojo plačo znižal za pet tisoč dolarjev, tako da bo dobival zanaprej na leto le dvajset tisočakov.

Zelo se je zahvaljeval ameriškim in francoskim bankam za izkazano pomoč ter omenil, da je Angleška Banka odrekla posojilo, ki ga je skušala vlada najeti pod gotovimi pogoji.

Za MacDonaldom je vstal voditelj opozicije, Henderson, ter dejal, da MacDonaldu besede ne bodo napotile angleških delavcev, da bi izpremenili svoje stališče.

Ponosen sem, je rekel Henderson, — ker za stopam angleške nezaposlene delavce, katerih je bilo 31. avgusta 2,762,219, toda v enem samem tednu, se je povisalo njihovo število za 28,437.

Vstaško brodovje se je udalo

POLICIJSKI NAČELNIK USTRELJEN

Napadalci so začigli sodnjo hišo ter s tem izvabili policijskega načelnika Cavanougha iz stanovanja.

Včeraj zjutraj je bil v Bernville, N. J., ustreljen policijski načelnik Charles Cavanaugh. V sedanji hiši je izbruhnil ogenj, katerega so našli napadalci podatki, v namenu, da privabijo policijskega načelnika iz stanovanja.

Policijski načelnik je pomagal gatiti, ko se je po vratil v hišo, se je pojaval za njim neki neznanec ter oddal vanj tri strele. Par ur za tem je podlegel poškodbam.

Cavanaugh je bil velik nasprotnik beznice v katerih prodajajo alkoholne piščane.

Pred kratkim je dal arretirati svojega brata zaradi kršenja suhaških postav.

IZ JAPONSKE V AMERIKO

Ameriška letalca nameščena preleteti 4500 dolgo pot, ne da bi se med potoma ustavila.

SABISCHIRO, Japonsko, 8. sept. Ameriška letalca Don Moyle in C. K. Allen sta se danes dvignila od tukaj ter nameščena preleteti Pacific Ocean in pristati v Seattle. Tukaj sta žakala že dalj časa, ker se zaradi slabega vremena nista mogla dvigniti.

Vremenski opazovalci so jima prerovali zelo lepo vreme. Vzela bosta dosti bolj južno smer kot jo je vzel col. Lindbergh za svoj polet iz Alaski na Japonsko.

Razdalja znaša 4500 milij. Ako se jima bo polet posrečil, bosta dobila petinštmedeset tisoč dolarjev nagrade.

KOMUNISTIČNI KRALI NA BOLGARSKEM

SOFIJA, Bolgarsko, 7. septembra. Tekom komunističnih demonstracij, ki so se vrstile po raznih bolgarskih mestih, so bile usmrčene tri osebe, več jih je bilo pa nevarno ranjenih.

Demonstranti so poskušali obesiti na vladni poslopju rdeče zastave, kar jim je pa policija preprečila in jih doči arretirala.

— Prav dobro vem, da je treba spraviti angleški proračun v ravnovesje, nikakor mi pa ne gre v glavo, zakaj naj bi se zgodilo to na stroške angleških nezaposlenih delavcev. Zakaj jim skušate skrčiti že itak pičlo podporo?

Kot tretji je govoril konservativec W. Churchill ter zahteval, naj se čimprej razpišejo nove volitve, češ, da sta se politična in finančna kriza šele začeli.

Ta MacDonalduv tovarš v angleškem ministrstvu je rekel: — Niti doma niti v inožemstvu ne moremo dobiti zaupanja, dokler ne bodo socialisti pri volitvah zopet enkrat temeljito poraženi.

PREDSEDNIK IGNORIRA POZIV ZA PIVO

Dokazi, da bi prodaja dobre piva izboljšala gospodarski položaj, se zde predsedniku nelogični.

WASHINGTON, D. C., 8. septembra. — Predsednik Hoover je še vedno prepričan o dobrih posledicah "plemenitega eksperimenta", to je prohobicije. Za zahteve oziroma prošnje, da bi zavezal za prodajo dobre piva, se niti ne zmeni. Dokazov, da bi prodaja lahkih vin in dobre piva koristila deželi v ekonomskem oziru, ne smatra za nezaposlenost.

Wagner je označil sedanjši položaj v Združenih državah kot narodno krizo ter rekel, da se Amerika izražava svetovne vojne ni še nikdar nahajala v tako kritični situaciji kot sedaj.

Zvezna vlada je dovolila za javne gradnje sedemsto milijonov dolarjev. To je dosti premalo. V to svrhu je treba dovoliti najmanj dve in pol milijarde, da bi se zaposlilo že vsaj en milijon mož.

Vsi otroci bi morali obiskovati šolo do šestnajstega leta. V sedanjem času zaposlujejo brezvršni kapitalisti na tisoče in tisoče otrok ter jim plačujejo sravnljivo nizke plače. Ako bi bili vsi otroci v šolah, bi dobili marsikater družinski oče del.

Prihodnji kongres naj bi modificiral Volstedovo postavo in sicer tako, da bi bila izpremenjena postava še vedno v soglasju z ustavo.

Sedaj je v deželi od šest do sedem milijonov nazaposlenih, je rekel senator. — Toda ne smete misliti, da te številke predstavljajo vse položaj. Na milijone možih je že celo le teh več brez dela.

Senator je mstil proti vsaki vrsti milostine, pa naj bi javna ali privatna, ter je rekel, da je edina rešitev iz te zagate, če bi dobili vsak delavec, ki hoče delati, delo.

Tekom zračnega napada se je skušal oddelek vstašev izkrcati pri Fort Trossy, v kogarja bližnji se nahaja letališče. Poskus jim je pa preprečila na naglo organizirana meščanska garda.

Neki mornar, ki je bil tekom boja ujet, je rekel, da bi se vstaši že pred par dnevi radi udali, pa so jih komunitični voditelji, ki so se nahajali na krovu, pregorili.

Poveljnik v Concepcion je brzoval vladu, da so zavzeli vladne cete otok Quiroquina, zadnje opiraliste vstašev.

ZELEZNICE SO ZNIŽALE URADNIKOM PLACE

Oblasti so prišle do zaključka, da ima morilec Powers na vesti le pet žrtv. — Powersov partner.

CLARKSBURG, W. Va., 8. sept. Oblasti so dale natanko preiskati vse ozemlje v bližini doma in garnizije večkratnega merila Harryja F. Powersa, toda delavci niso našli nobenih nadaljnih žrtv.

Slepanski ženitbeni posredovalec Powers ima torej na vesti le pet žrtv, namreč Mrs. Eicher, njene tri otroke in Mrs. Lemke.

Iz Pittsburgha je doseglo poročilo, da je neki Charles Rogers neznanokam izginil. To je zelo zanimivo, ker je Powers že včekrat zatrjeval, da ima vse umore na vesti njegovega partnera Rogers.

PITTSBURGH, Pa., 8. septembra. Danes so prevedli sem ostanke trupla Mrs. Dorothy Lemke, katero je Powers umoril.

Ostanke so sežgali v tukajšnjem krematoriju.

ZAPLETEN POLOŽAJ V BARCELONI

Spor med voditeljem katalonskih avtonomistov in govorjem provinc. — Policija brska po stanovanjih.

BARCELONA, Španija, 7. sept.

Po Barceloni in sploh po vsej Kataloniji so zavladale zelo čudne razmere.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

To se da na ta način temeljiti, da bo skušala kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem Aguerom, kojega odstop zahtjevalo sindikalisti. Pri posvetovanjih je bil razvzročen tudi mestni župan. Pozneje je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da ne bo nič več trpel kraljalikov kraljalikov, katere vprizarjajo sindikalisti.

Francisco Macia, voditelj katalonskih avtonomistov, se je posvetoval s španskim govorjem

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President   L. Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja list na Ameriko, Za New York na celo leto	\$7.00
in Kanado	\$6.00
Za pol leta	\$3.50
Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	\$15.00
Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan in vsečem nedelj in praznikov.

Dopisni bres podpisna v obehnost se ne priobčujejo. Denar naj se blagovati po Money Order. Pri spremembri kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče nasmani, da hitrejje najde naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-3878

DOBRO PIVO

Kot smo že konec prejšnjega tedna poročali, so razni republikanski politiki mnjenja, da bo v prihodnjem kongresu stavljena predloga glede izdelovanja in prodaje triodstotnega piva, ter da predsednik Hoover te predloge ne bo vetril, če bo slučajno sprejet.

Vsakdo ve, da je predsednik Hoover precej velik zavorovnik prohibicije, pri tem pa pridejo vpoštov razni drugi faktorji, katere je treba vpoštovati, predvsem dejstvo, da bodo republikanci pri prihodnjih volitvah poraženi, ako se bodo preveč nagibali na stran suhačev.

Nadalje je treba vpoštovati ogromen deficit v zvezni blagajni ter splošno depresijo, ki se nikakor noče umakniti prosperiteti.

Vse to izvaja velik vpliv na predsednika in njegovo stranko.

Gospodarski izvedenci so mnjenja, da bi bilo mogoče depresijo končati s pomočjo kake nove industrije oziroma z oživitvovjenjem starih industrij.

Pivovarništvo bi se dalo hipoma obnoviti.

Kongresu oziroma predsedniku bi bilo treba izpregovoriti odločilno besedo, pa bi bilo omogočeno izdelovanje in prodaja triodstotnega piva, ne da bi bila s tem ustava količaj kršenja oziroma izpremenjena.

Davek na pivo bi prinesel vsako leto širisto milijonov dolarjev dohodka, kar bi zelo zmanjšalo primanjkljaj, ki ga bo prihodnje leto poldružno milijardo.

Vsled moratorija je bilo vračanje vojnih dolgov za leto dni prekinjeno, in le malo je politikov, ki domnevajo, da se bo po preteklu enega leta vršilo vračanje vojnih dolgov v prejšnji višini.

Ko je bil predsednik Hoover tekom svetovne vojne živilski administrator, je pisal marylandskemu senatorju Tydingsu, da bi vsako leto prihranil nad sedemintrideset milijonov bušljev žita, če bi zaprli pivovarne.

Tedaj je manjkalo žita, dočim je danes ječmena toliko, da farmerji ne vedo, kam žnjim.

Senator Tydings pravi: — Če bi leta 1917 pomenjalo zavrnjenje pivovarn velik prihranek žita, bi otvorjenje pivovarn pomenjalo danes veliko povpraševanje po žitu.

Pivovarji bi bili rešitelji za ameriško poljedelstvo, ki trpi vsled prevelike produkcije.

Pivovarne bi pa ne porabile samo dosti žita, pač pa tudi sladkorja. Tudi sladkorja je preveč v deželi.

Žito in sladkor bi šla v denar, zvezna zakladnica bi pa bila vsako leto za približno pol milijarde dolarjev na boljšem.

VSE ONE ROJAKE ŠIROM ZDRAŽENIH DRŽAV IN KANADE, KI ŠE NIMAJO PRI NAS VLOG, VABIMO, DA SE PRIDRUŽIJO NAŠIM MNOGOŠTEVILNIM VLAGATELJEM

Denar je pri nas varno naložen in ga zmorejo vlagatelji dvigniti takoj, brez vseke odpovedi, kar je v mnogih slučajih zelo važno.

Vloge obrestujemo po 4%

Sakser State Bank

216 W. 18th Street

New York, N. Y.

Dopisi.

New York, N. Y.

Žene in matere slovenske župnije Sv. Cirilla naznajamo vsem faronom in Slovencem v naselbini, da priredimo naš redni letni "coffee clatsch" v korist naše župnijske cerkve zadnjo nedeljo v septembru, to je 27., ob 5. uri popoldne, in sicer v cerkveni halli na Osmi cesti.

Ker bomo s pitanjem piščakov, ravnih parunov vse tedne zaposlene, ne bomo mogle sprejemati cbiskov. Tu si moramo peti vsakovrstne potice za najbolj razvajajoče želode in kekte vseh vrst in velikosti. Nihče se ne bo kesal, kdor bo prišel na to prireditve. Poskrbele bomo tudi za vsakovrstne zsbave za stare in mlade. Svojim moremo pomeni, da na ta večer ne bomo kuhalne večerje doma. Kdor noče biti lačen, naj pride v hala na "cofe clatsch". Doma bomo kuhanje zaprle in ključe vsele seboj.

Odbor "Društva kršč. žena in mater".

*

Farane tem potom opozarjam, da smatram za svojo dolžnost, poslati prireditve "Društva kršč. žene in matér" v kar največjem številu. Vsi dobro veste, kaj pomeni to društvo, kaj pomeni naše žene za cerkev in župnijo sedaj in v preteklih časih. Z obilno udeležbo jim izkaže zaslzeno priznanje.

Zupnik.

Brooklyn, N. Y.

V nedeljo dne 13. t. m. priredi Slovensko Pev. Društvo "Slovan" piknik v gozdu nad "Revnim Lazarjem".

Ker bo to zadnji piknik omenjenega društva v letosni sezoni, vas vse rojake in rojakinje iz Brooklyn, New York in okolice, v imenu društva najjudnejše vabim, da se v čim večjem številu udeležite. Začetek opoldine.

Se razume, da bo zbabava popolna in da bo v vseh oziroma najboljje preskrbljeno. Rujne kapijice in dobrih jestvin ne sme manjkati pri takih prilikah, za kar bodo skrbeli gotovi člani našega društva.

Torej kličem & enkrat vsem skupaj: nasvidenje dne 13. t. m. v gozdu nad "Revnim Lazarjem".

Anthony Svet,
tajnik Slov. Pev. Društva "Slovan".

Sebastopol, Cal.

Cenjeno uredništvo!

Vsa rad pove, kar ga teži in tako bom tudi jaz.

Ne bom was prisil za nikak pristor za veselice ali kaj takega. Pazljivo čtam dopise v G. N. Vsak dopis je veselica ali piknik. Dobro, jaz se tudi rad veselim. Tu v Ameriki imamo veliko društvo. Ko rojak pride okoli, hvale in hvale, kakor lončar lonec, toda lonec se razbije, pa ni nici.

V Santa Rosi je bivši kongresman Wm. D. Upshaw iz Georgie predaval in med drugim rekel: Preserve Soul of the Nation. Ako bi Mr. W. D. Upshaw rekel: Stariš, učite svoje otroke, bi marsikaterim starišem ne bila duša ranjena, pa tudi otrokom ne.

Stric Sam ima prej pšenice. Ponuja jo Nemčiji in ponuja jo Braziliji v zameno za kavo. V U. S. imamo pa 6 milijonov brezposelnih in skor bi rekeli brez hrane.

Ko je Mr. Hoover rekel, da evropskim državam, ni treba plačati dolga za eno leto, se je Mr. Mussolini prvi oglašil s svojim zadovoljstvom. Zdaj pravi, da je najboljši mir, pred leti je pa rekel, da bodo kanoni gorovili. Da, časi se izpreminjajo.

Tu v Sebastopolu nas je več Slovencev. Bavijo se večinoma s kokos-jerejo in sadjerejo.

Pohvali ne bom ne prvega ne drugega. Kdor ima kokosi zdravje, še kaj napravi, ako ne, je pa krič.

S sadjem je ravno tako. Ti ga obdeluješ, stane denar, pobereš, proračaš, pa ne veš, kaj boš Jobil zanj.

Rojak M. Rogina se je 3. junija vozil z avto s sosedom in se zvrnil. Rebra si je polomil in še zdaj se dobro ne počuti. Misli, da bo moral zopet v bolnišnicu.

A. Dekleva ima najlepši dom v Sonoma Co., ali težava je, ker jo na širih vogalih išče, s katero bi imel sladke manje.

Joe Dekleva je imel 7-letnega si-

ODNOŠAJI MED ČEHAMI IN NEMCI

V berlinski reviji "Deutsche Arbeiter" je znani nemški publicist dr. Koberg nedavno objavil razpravo, kjer na temelju statističnih podatkov dokazuje netprosni proces nazadovanja Nemcev na Čehoslovaškem, tedaj v deželi, kjer je poleg Nemčije in Avstrije nemški živelj tako številno, kakor gospodarsko in kulturno najmočnejši. Pisec je imel brez dvoma najboljši namek, ko je pokazal nemški javnosti dejansko stanje, ki ga mora resnicljiver publicit pokazati vedno, pa so njihove zahteve napram, nam in Poljsku še prej postale skoro smesne.

Kakor nas uti zgodovina se proces, ki mu zapadajo Nemci, ne da ustaviti z umetnimi sredstvi in bi bil tako prizadevanje le brezuspešen boj zoper biologijo. Dr. Koberg je menda sam uverjen o tem, ker daje svojem članku nastav "Narodni sa-

pri nemškem narodu, ki je zavzel tak obseg, da se je nemški narod približal v tem pogledu najmanj podočit evropskim ljudstvom. Ako se Nemci razburjajo zivljo češkega priastka, ki je med številkami drugih slovenskih narodov naravnost skrom, kdo bodo še rekle k našemu, ki znača 17 promilov, k poljskemu, ki jih izkazuje 18 in k rusemu, ki presega 20 promilov! Koncem koncas smo tudi Jugoslaveni in Poljski sosedje Nemcev in bodo zato z njihove zahteve napram, nam in Poljski še prej postale skoro smesne.

Kakor nas uti zgodovina se proces, ki mu zapadajo Nemci, ne da ustaviti z umetnimi sredstvi in bi bil tako prizadevanje le brezuspešen boj zoper biologijo. Dr. Koberg je menda sam uverjen o tem, ker daje svojem članiku nastav "Narodni sa-

moč in žena sta si bila že več let v laseh.

— Moj Bog, — je rekla ona — tega ne morem več premašati.

— Moj Bog — je rekел on — tega ne morem premašati.

In tako se je zgodilo, da sta šla drug drugega tožit.

Sodnik je bil pa previden možak. Pozval ju je k sebi in jima je tako pridigo napravil, da si je začela pa ona brišči solze.

Sodnik je res ginalivo govoril: O težavah zakonskega stanu, o medsebojnem odpuščanju, o zakonski zvestobi in vdanci.

In ko se mu je zazdelo, da so padle njegove besede na rodovitna tla, je rekel:

— Vse se mi zdi, da se bosta zlepota pobotala. Lepo si sezita v roko, recita si kako dobro besedo, nato pa pojda dom in živita v miru.

In mož je podal svoji ženi roko rekoč:

— Predraga moja žena, želim ti vse tisto, kar ti meni želiš.

Ona ga je strupeno pogledala in vzkliknila:

— Ali ste slišali, gospod sodnik, je že zopet začel...

Anglež Staatford Zolly je prepotoval dolgo pot od starega glavnega mesta Irkova, od Luzca, do glavnega mesta republike Ekvador, Chulita, v pristopem dolini. Neka francoska eksperija, ki je hotela pred njim prepotovati isto pot, se ne smame zamolčati, da znača češki pričak za to do 323,000 duš, kar pomeni 1% izboljšanja v medsebojnem razmerju Čehov do Nemcev, dočim se je nemški delež poslabšal za 2%.

— Glavni vzrok, — nadaljuje Koberg, — leži gotovo v nazadovanju predstavnikom pomnila za okrog 100,000 duš in izvajajo iz tege trditov o silni življenski moči sudetskega Nemščine, potem se ne smame zamolčati, da znača češki pričak za to do 323,000 duš, kar pomeni 1% izboljšanja v medsebojnem razmerju Čehov do Nemcev. Sledim se da nemški delež poslabša za 2%. — E, — kaj bi bilo? — se je nasmehnil. — Ko sem prišel domov, je res majno rogovila in je začela mahati proti meni z debelim polenom. Pa sem hitro skočil v oma in jo zaklenil za seboj. Oh, vi ne veste, kako je razbijala po vrati in kričala, naj odprem.

— Kaj si ji pa ti rekel?

— Rekel sem ji, da ne odprem in ne odprem. In res ni sem odprel. Moja je obveljala. Kajti jaz sem goščil v hiši.

Dva tuga, zdravnik in zvezdogled, sta prišla na svojem potovanju tudi v Rusijo. Noč ju je začela na deželi in tako sta se moralata ustaviti pri nekem kmetu.

Zdravnik je opazil, dakuha kmetica nuskano gosto kašo in si je mislil: — To bo najbrž za prase.

Toda glej, kmet in njegov ljude so tisto koš pojdeli do zadnjega ostanaka in se žlice so oblizili.

— Pojdila brž na dvorišče, — je rekel zdravnik svojemu tovarišu, — kar je namreč ljudi v sobi, no noco vse pomrl.

Odšla sta na dvorišče in sta se vlegla v kup slame pod milim nobem.

Predno pa je šel spat, je pristopil k njemu kmet in rekel: — Zakaj pa nočeta prenočiti v sobi? Noco bo se deževalo!

— Ne, midva ostaneva tu: tudi deževalo ne bo; ta in ta zvezda kaže na lepo vreme.

Kmet je odšel v sobo in vrata za seboj zapahnil.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MILAN PUGELJ:

MELODIJA

Ko se je Jeron prebudil, je bilo veliko okno na vrt že odgrnjeno. Morda in jama poletna svetloba se je razivila po sobi in jo grela. Gledajoč vanjo je utripal z drobnimi očmi in čutil v njih skelečo in ostro bolčino. V spanju in sanjah ga je obšla nenadna nervoznos, in notranji nemir, ki ga je pravljal tudi zdaj. Strepelaval je po životu, stresal z glavo in žile po rokah in prsti samo so nepretrgoma drhteli.

Starost je bila prišla nadjen in ga v zadnjih tednih jako oslabila. Že prej povečana glava je zlepila še bolj na prsi, hrbet, ki je bil že pred sključen, se je upognil globlje, oči je zazila rdečkastokalna meglja, koža je padla nagosto v gube in se nakopičila nad ušesi, na čelu in tik oči. Vstajal je pozno, dasi je več noči prečul kakor prespal, in žakal, da reje razmajal in mogel s svojim kratkim in dražočim koračom preko sobe.

Bolčina v Jeromovi očeh je ponehala in lahko je gledala vzdržema okoli sebe. Par mih je zigavalo snopu solničnih žarkov, ki so se jasno blizali v svoji košati obširnosti po milijonskih množicah miglajočih praškov. Omata, ki ji sta ob steni nasproti postelje in bila črno politirana, se je vsled močne dovolanske luci razivila in razsila in se smehljala kakor dobrodušen širok in ploščat obraz. Tudi slike po stenah so stopile živahnje iz okvirjev. Perišnik, gorenjski slap na levu, je blesketal in se iskril kakor srebrn, a tam na desni je zarela rdeča ruta, ki je ovijala Mater Božji prelepse bele rame, kakor živa in šumetična svila.

Jerom je ogovoril najprej muhe, ki so mu silile v obraz. Mršil je obrvi, povejal z drhtavo in staro roko po zraku in rekel: — Dajte mir, stite!

Zena je prišla po prstih, odprta polaha vrata in pomolila sko-

velo, vso noč okoli njega in kar je ozvanjalo tudi zdaj po njegovem telesu.

Vrnili se je v sobo. Okno je bilo na stežaj odprt in zasedeno s temnordečimi zavesami, ki so padači od stropa do tal. Svež, oster zrak je polnil nekoliko mračne prostore in sili Jeroma, da je kašjal.

Bala sem se, da bi te ne zbudilo njegovo žgoljenje, a glej, ti že ču-ješ!

Hotela je povedati še nekaj, a nemir izra, ki ga je razdevalo Jeromovo lice, jo je zadrljal. Majst

je glava in govoril: — Nisem doš

pal! Noč je bila predoča in pre-

vroča. Tudi nekaj bodocega je bilo

in njej, kar je bodilo v možgane in nekaj težkega, kar je ležalo na prsih.

— Bomo pa zopet povprašali državnika! — je menila naglo žena; a Jerom je pravil dalje s svojim slabim in hri pavim glasom in vmes ga je sili mehak in rahel kašjal, ki je bil vedno enak in ni imel konca. — Čudno, čudno se mi je plito po glavi. Dogodek od včeraj in drugi iz davnih let sta se gnetla drug z drugim, se smešno snešala in zamenjavala. Glej, bil sem obenem mlad in star!

— Pa budi morda pil lipov čaj, in tudi gomilice bi ti storile dobro! — vso noč, vso noč — kako bi mi zvenela okoli ušes doča in lepa melodija, znana iz mladosti. Hodil sem zunaj, sedel doma in gledal v jasno noč, igral na koncertu, a povsed, glej je zvenela okoli mene znana melodija in zdaj jo še vedno cutim okoli sebe. Čakaj, čakaj običešem se in primem glosi ali sedem za klavir, da jo najdem in igram!

Vstal je, se razmajal, umil in s pomočjo žene oblekel. In pri zajtrku in poznej, ko se je solnčni zunaj na hodniku in žakal, da je pospravila žena sobo, je govoril predes: — Vso noč, vso noč sam nemir! In takoj je hotel označiti s slabim hri pavim glasom lepi in znani napev: — La — la — la. Ali se kar je poskusil, ni bilo pravo, ni bilo senca tistega, kar je zvez-

livala ž njim od mladosti, ki je bila

vsečbenečna v začetku in koncu, nje ni bilo.

— Glej, kako čudo! — je govoril raho starec in odložil gosil na pokrov svojega klavirja. — Čutim jo, okoli mene je, vso noč sem jo poslušal, poznam jo izza mlada in ne morem jo najti.

Sedel je nazaj za klavir, položil stare in koščene roke po tipkah, ki so se raho ohlagle v mehkih akordih, gledal v strop in se zamišljal. Morda je to tista pesem, ki jo vzalka otrok, ko zagleda svojo vabenco mater in ji teče v naročje? Mogoče je to ljubezen, tista sladka melodija srca, ki riše obraz mlade deve, ogenj njenih oči, marmor njenega tilnika, sneg njenih prsi in krijenih razpaljenih ustnic? Ali je bo moža, odmet njegovega korača po bojni cesti hrumečega in vrvečega življenja, ali zdrava misel starca, hiteča preko groba, preko bitja samega v vesoljstvo svetov?

Prijel je bele tipke, ki so se vdale pritisku njegovih velih prstov, in poslušal. Pritiskal je zgoraj in spodaj, begal s prsti po klavijoturi, razčaril se, da mu je stcpila v starica kri, vstal in odprl pokrov nad strumami, da bi dal polno moč njihovemu zvenenju, sedel nazaj, glej, in se razviral kakor mladenec. Vrat se je zravnal, glava se je dvignila, kri je zaptila po licu, oči so se cibivile in razsvetile in prsti bežejo po klavijoturi, da buče strume, da pojto in zvone in polnijo sobo z bogatimi in težkimi spevi. Koliko glasov je, kako se oprijemajo drug druga, kako pojo iz svojih čistih gril, kako ponosno nosijo melodije, kako jih krase, letajo preko njih, se spuščajo podnje in jih delajo preko mej svojega življenja.

Jerom igra in gori. Sapa mu je težka od napora, po sencih izstopajo drobne in neznavne pičice potu, množe se, družijo, strinjajo v velike okrogle kaplje, ki se podajajo, tanjšajo in pričenjajo polzeti med gube ob ušesih in se obšapojo po licih, kakor sledovi neznavnih svetih curkov. Zdi se mu, da je zdrav, da je svež, da ni več v njem kašja, ki nimata konca ne kraja. Njegove roke so čele, prsti prožni in urni, njegova duša je polna in to, kar buče in pojo strune, to so njene besede.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

Prenehalo je vse, kakor bi se zagnal, glasovi drug v druga. Jeromove stare roke leže trudne in nemirne na belih in črnih tipkah, njegov obraz je sklonjen na prsi, oči so težke, lica hladna in brez krvi. On ne more najti tiste znane melodije, ki jo je začul v sebi in okoli sebe nočno, oči, ki mu je znana iz davnih časov, kakor bi jo igral že stokrat na svojem klavirju in jo godel stokrat na svojih gosilih in ki brni tudi zdaj okoli njega po tej polmračni, s težkimi rdečimi gardinami zastrti sobi. Starje, več je ne more zgrabit in obdati.

ZGODOVIŠKE POVODNJI

Povodenj, ki se je te dni razili po velikem delu Kitajske, spada med največje katastrofe te vrste, kar jih poznava zgodovina. Voda je preplavila nad 30,000 kvadratnih kilometrov rodovitne zemlje, razdejala je nad 4 milijone hiš in 23 milijonov ljudi, ki brez strehe in stanovanja. Številno žrtev pa, ki jih je zahtevala voda, sploh ni znano, vsaj potone še sedaj na stotine ljudi.

Sveti Hedinov sotrudnik dr. Nosin je ugotovil, da je bila puščava Go-bi nekot pravno morje in ne le "peščeno morje", kakor je danes. Na nekem visokem obrončem gorovju je zasledoval že omenjeni Fran Schwarz daleč zrake meje med nedanjam morjem in suho zemljo.

Povodenj je načrtovalo na mrtvaški odr

či odr, nekaj morja, ki je sedaj prestopila svoje bregove, narašča sicer vsako leto, toda doslej so viski načrte, ki naj bi nasip povečali. Kitajski delavci — kuli — pa niso hoteli, če zemlja ni naša, in so pogajali pa je voda podrla nasip...

Z neverjetno silo se je voda vila v ravničarski unicilni vse roditvenito polje. Kdor je sedaj še hotel reševati svoje imetje, je bil izgubljen — šlo je samo še za golo življenje: sedaj sta si kmeti in delavci enaka. Njegove roke so čele, prsti prožni in urni, njegova duša je polna in to, kar buče in pojo strune, to je vedno zvenela v sili.

To je verjetno, da je voda različna v Mezopotamiji.

Z neverjetno silo se je voda vila v ravničarski unicilni vse roditvenito polje. Kdor je sedaj še hotel reševati svoje imetje, je bil izgubljen — šlo je samo še za golo življenje: sedaj sta si kmeti in delavci enaka. Njegove roke so čele, prsti prožni in urni, njegova duša je polna in to, kar buče

